

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-58(6)/13/AnŁ

Warszawa, 4 października 2013 r.

DECYZJA DIH-1/ 60 /2013

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Rafała Szymańskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Rafał Szymański SKLEP FIRMOWY „ROGOŹ” MIĘSO, WĘDLINY, ART. SPOŻYWCZE w Rogożu od decyzji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu z dnia 5 lipca 2013 r. (Nr akt: KBP-ŻG.8361.217.2012), którą wymierzono ww. przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 2799,54 zł (słownie: dwa tysiące siedemset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 54/100) z tytułu wprowadzenia do obrotu 66 partii wędlin bez opakowań o łącznej wartości 2799,54 zł, nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej z uwagi na brak w miejscu sprzedaży ww. wędlin wykazu składników na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom,

- 1) uchyla zaskarżoną decyzję w całości ,
- 2) wymierza przedsiębiorcy Rafałowi Szymańskiemu prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Rafał Szymański SKLEP FIRMOWY „ROGOŹ” MIĘSO, WĘDLINY, ART. SPOŻYWCZE w Rogożu karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu wędlin bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej z uwagi na brak w miejscu sprzedaży ww. wędlin wykazu składników na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 5, 6 i 11 grudnia 2012 r. przez inspektorów reprezentujących Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu, zwanego dalej również „Dolnośląskim WIIH”, w sklepie spożywczym we Wrocławiu przy ul. Kamińskiego 12-14, należącym do przedsiębiorcy Rafała Szymańskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Rafał Szymański SKLEP FIRMOWY „ROGOŻ” MIĘSO, WĘDLINY, ART. SPOŻYWCZE w Rogożu, zwanego dalej „przedsiębiorcą Rafałem Szymańskim” lub „stroną”, zakwestionowano sposób oznakowania 66 partii wędlin oferowanych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży o łącznej wartości 2799,54 zł, tj.: 4,39 kg szynki polskiej a’ 32,50 zł/kg, 3,21 kg szynki dębowej z indyka a’ 39,95 zł/kg, 2,88 kg kurczaka gotowanego a’ 32,50 zł/kg, 0,60 kg kabanosów pepperoni a’ 42,50 zł/kg, 4,12 kg wędzonki śląskiej a’ 28,00 zł/kg, 4,87 kg szynki wieprzowej tradycyjnej a’ 29,95 zł/kg, 0,73 kg frankfurterek a’ 23,00 zł/kg, 0,87 kg kielbasy polskiej surowej a’ 23,00 zł/kg, 0,58 kg parówek z szynki a’ 21,95 zł/kg, 1,33 kg parówkowej z szynki a’ 21,95 zł/kg, 0,455 kg kielbasek białych delikatesowych z indyka a’ 21,95 zł/kg, 1,31 kg kielbasy szaszłykowej a’ 13,50 zł/kg, 0,55 kg kabanosów drobiowych a’ 47,50 zł/kg, 0,55 kg kabanosów wieprzowych a’ 47,50 zł/kg, 0,33 kg kielbasy śląskiej prezesa a’ 18,50 zł/kg, 1,45 kg kielbasy białej parzonej a’ 18,95 zł/kg, 0,435 kg kielbasek koktajlowych a’ 28,00 zł/kg, 0,735 kg parówek wiedeńskich a’ 23,95 zł/kg, 0,31 kg kielbasek piwoszki a’ 28,00 zł/kg, 3,26 kg kielbasy swojskiej a’ 21,95 zł/kg, 4,36 kg kielbasy śląskiej a’ 16,50 zł/kg, 0,225 kg kielbasy myśliwskiej a’ 26,50 zł/kg, 0,85 kg kielbasy jałowcowej a’ 26,50 zł/kg, 3,215 kg parówek cienkich śląskich a’ 13,95 zł/kg, 2,50 kg kielbasek rajskich a’ 19,95 zł/kg, 0,75 kg kielbasy kruchej a’ 24,50 zł/kg, 5,69 kg kielbasy toruńskiej a’ 15,95 zł/kg, 3,68 kg kielbasy parówki grube (ZM Matyja) a’ 12,95 zł/kg, 1,795 kg parówek grubych (ZM Ami) a’ 12,95 zł/kg, 1,35 kg polędwicy wielkopolskiej a’ 19,95 zł/kg, 1,766 kg szynki konserwowej a’ 19,95 zł/kg, 1,20 kg fileta zapiekanego a’ 29,50 zł/kg, 3 szt. kabanosów exclusive drobiowych a’ 7,95 zł/szt., 2 szt. kabanosów exclusive chili a’ 7,95 zł/szt., 1,215 kg pieczeni ze śliwką a’ 17,90 zł/kg, 0,70 kg kielbasy szynkowej z indyka a’ 18,95 zł/kg, 1,085 kg mielonej regionalnej a’ 15,50 zł/kg, 1,57 kg kielbasy szynkowej wieprzowej a’ 26,95 zł/kg, 1,10 kg polędwicy łososiowej a’ 34,50 zł/kg, 4,655 kg kielbasy suchej geesowskiej a’ 36,50 zł/kg, 1,90 kg golonki w galarecie a’ 19,95 zł/kg, 3,43 kg polędwicy drobiowej a’ 19,95 zł/kg, 2 kg kielbasy krakowskiej suchej a’ 39,50 zł/kg, 1,155 kg kielbasy palcówki a’ 35,95 zł/kg, 1,22 kg metki łososiowej a’ 13,95 zł/kg, 2,22 kg pasztetowej wędzonej a’ 16,50 zł/kg, 0,56 kg salami czosnkowego a’ 26,90 zł/kg, 0,63 kg salami pepperoni a’ 26,90 zł/kg, 1,315 kg salami wielkopolskiego a’ 26,90 zł/kg, 3,37 kg pasztetu domowego a’ 15,00 zł/kg, 2,235 kg galantyny z indyka a’ 22,95 zł/kg, 0,965 kg salcesonu swojskiego a’ 19,50 zł/kg, 1,155 kg rolady ozorkowej a’ 22,95 zł/kg, 1,43 kg kaszanki gryczanej a’ 13,50 zł/kg, 0,88 kg karczku pieczonego a’ 35,00 zł/kg, 0,74 kg schabu pieczonego a’ 38,50 zł/kg, 0,84 kg wędzonki krotoszyńskiej a’ 39,95 zł/kg, 0,705 kg szynki wiejskiej a’ 39,95 zł/kg, 5,19 boczku

wędzonego parzonego a' 23,50 zł/kg, 1,08 kg boczku surowego wędzonego a' 23,50 zł/kg, 1 kg pieczeni królewskiej a' 26,50 zł/kg, 1,99 kg pasztetu firmowego a' 19,00 zł/kg, 1,435 kg kabanosów wieprzowych a' 39,50 zł/kg, 0,59 kg kielbasy domowej a' 26,95 zł/kg, 1,88 kg kielbasy wiejskiej a' 26,95 zł/kg i 2,19 kg kielbasy staropolskiej a' 27,95 zł/kg.

Wymienione wędliny nie zostały oznakowane w miejscu sprzedaży wywieszkami zawierającymi wykaz składników, co stanowiło naruszenie § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. Nr 137, poz. 966 z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie znakowania środków spożywczych*”, w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2013 r. (tj. przed wejściem w życie nowelizacji wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 marca 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych - Dz. U. z 2013 r., poz. 414).

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z dnia 11 grudnia 2012 r. (nr akt kontroli: KBP-ŻG.8361.217.2012), w tym w załącznikach nr 1 do tego protokołu, oraz na fotografiach przedstawiających sposób ułożenia ww. wędlin w ladach chłodniczych w kontrolowanej placówce (nr akt j.w.).

Pismem z dnia 10 maja 2013 r. Dolnośląski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Rafała Szymańskiego o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o jakości handlowej*”, z tytułu wprowadzenia do obrotu 66 ww. partii wędlin nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej.

Strona nawiązując do otrzymanego zawiadomienia złożyła pismo z dnia 29 czerwca 2013 r., w którym wniosła o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej. Wyjaśniła, że od października 2011 r. sklepem przy ulicy Kamińskiego zajmują się pracownicy, przedsiębiorca zaś przebywa na zwolnieniu lekarskim i nie może w pełni zapewnić, aby wszystkie artykuły znajdujące się w sklepie spełniały wymagania w zakresie jakości handlowej. Strona poinformowała też, iż wszystkie zakwestionowane w toku kontroli towary zostały prawidłowo oznaczone. W piśmie znajdowała się deklaracja wysokości obrotu i dochodu za 2012 rok.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 5 lipca 2013 r. (nr akt: KBP-ŻG.8361.217.2012), Dolnośląski WIIH, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, wymierzył przedsiębiorcy Rafałowi Szymańskiemu karę pieniężną w wysokości 2799,54 zł. Wydając decyzję organ uzasadnił, że popełniony przez przedsiębiorcę czyn polegający na wprowadzeniu do obrotu 66 partii wędlin nieodpowiadających jakości handlowej określonej w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych naruszał również przepisy tego rozporządzenia w brzmieniu znowelizowanym rozporządzeniem z dnia 15 marca 2013 r., obowiązującym w momencie wydania decyzji przez ten organ.

Pismem z dnia 29 lipca 2013 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, zarzucając niesprawiedliwą analizę zebranych materiałów przez organ pierwszej instancji, zwłaszcza w kontekście przesłanek mających znaczenie dla wysokości kary pieniężnej, wymienionych w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, tj.: stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia, zakresu naruszenia, dotychczasowej działalności przedsiębiorcy i wielkości jego obrotów. W odniesieniu do oceny przez organ przesłanki stopnia szkodliwości czynu, strona nie zgodziła się z określeniem jej jako wysoki, ponieważ w skontrolowanej placówce wykazy składników każdej wędliny znajdowały się w pojemniczku i konsumenci mieli możliwość wglądu do nich. Strona stwierdziła, że nie wiedziała o obowiązku umieszczania składu wędlin w widocznym miejscu, ponieważ w innych sklepach nie spotkała się z takim sposobem oznakowania. Zastrzeżenie strony wzbudziło również uznanie ww. 66 partii wędlin przez organ pierwszej instancji za produkty nieodpowiadające jakości handlowej. Odwołująca się nie zgodziła się również z oceną jej stopnia zawinienia podnosząc, że organ powinien poinformować kontrolowanego o obowiązku i gdyby wówczas kontrolowany „nie zastosował się do poleceń” dopiero wtedy należałoby wymierzyć karę pieniężną. Ostatni zarzut przedstawiony w odwołaniu dotyczył uwzględnienia przy wymierzaniu kary wysokości obrotu przedsiębiorcy zamiast jego dochodu oraz nieuwzględnienia okoliczności, że w 2012 roku obrót był większy niż w 2011 roku. W konkluzji strona wniosła o odstąpienie od kary pieniężnej, ewentualnie o wymierzenie najniższej możliwej kary z uwagi na trudną sytuację finansową strony oraz jej niezdolność do pracy.

Pismem z dnia 8 sierpnia 2013 r. oraz 13 września 2013 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Rafała Szymańskiego, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Obowiązujące regulacje prawne w zakresie obrotu produktami żywnościowymi to jest, w szczególności, rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. L 31 z 1.2.2002, s. 1 z późn. zm.) – zwane dalej „rozporządzeniem (WE) nr 178/2002”, tworzą podstawy do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i interesów konsumentów w zakresie żywności. W art. 8 stanowi ono, iż prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić

podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Definicja jakości handlowej zawarta w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej obejmuje m.in. wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania artykułów rolno-spożywczych, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

W myśl art. 6 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, artykuły rolno-spożywcze wprowadzane do obrotu są oznakowane.

Wydane w oparciu m.in. o ustawę o jakości handlowej rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych od dnia 1 lipca 2013 r. stanowi w § 17, że w przypadku środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy środka spożywczego podaje się nazwę albo imię i nazwisko producenta, wykaz składników, klasę jakości handlowej albo inny wyróżnik jakości handlowej, jeżeli zostały one ustalone w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych lub ich grup albo jeżeli obowiązek podawania klasy jakości handlowej albo wyróżnika wynika z odrębnych przepisów. Informacje te podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom. W okresie kontroli działalności przedsiębiorcy Rafała Szymańskiego § 17 nosił inne brzmienie i stanowił, że w miejscu sprzedaży środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży oprócz nazwy środka spożywczego na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego podaje się w przypadku wędlin dodatkowo wykaz składników.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o jakości handlowej, w związku z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia” (tj. aktów prawnych, które stanowiły podstawę do wydania ww. rozporządzenia), artykuły rolno-spożywcze muszą być oznakowane w sposób zrozumiały dla konsumenta, napisy muszą być wyraźne, czytelne i nieusuwalne, umieszczone w widocznym miejscu, a także nie mogą być w żaden sposób ukryte, zasłonięte lub przesłonięte innymi nadrukami lub obrazkami.

Z przywołanych wyżej przepisów wynika, że obowiązkowe informacje na temat środków spożywczych powinny być czytelne i łatwo dostępne dla nabywcy. Należy zauważyć, że w przeciwieństwie do sprzedaży żywności w formie opakowanej, w przypadku wyrobów oferowanych luzem oznakowanie w miejscu sprzedaży stanowi praktycznie jedyne źródło informacji dla nabywcy o rodzaju i właściwościach środka spożywczego.

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 40a ust. 1 pkt 3, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia, na mocy art. 40a ust. 5 tej ustawy, stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

W niniejszej sprawie, w toku kontroli przeprowadzonej w sklepie spożywczym należącym do przedsiębiorcy Rafała Szymańskiego, stwierdzono, że 66 ww. partii wędlin wprowadzonych tam do obrotu nie spełniało wymagań określonych w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych, w brzmieniu przed nowelizacją z dnia 15 marca 2013 r., z uwagi na brak w miejscu sprzedaży, na wywieszkach dotyczących tych wędlin, wykazu składników. Dolnośląski WIIH uznał, że oznakowanie ww. 66 partii wędlin nie spełniało również wymogów znowelizowanego rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych określonych w § 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 2.

Zdaniem Prezesa UOKiK, zebrany materiał w sprawie (protokół kontroli z dnia 11 grudnia 2012 r., fotografie włączone do akt kontroli, wyjaśnienia Dolnośląskiego WIIH zawarte w piśmie z dnia 2 września 2013 r.) nie potwierdza jednoznacznie, że niezgodność z wymaganiami § 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ww. rozporządzenia dotyczyła wszystkich 66 zakwestionowanych partii wędlin. W piśmie z dnia 2 września 2013 r. Dolnośląski WIIH stwierdza, że „etykiety [zawierające wykazy składników] znajdowały się w różnych miejscach [w kontrolowanej placówce]. Część etykiet znajdowała się na sali sprzedaży, część na zapleczu sklepu. Ponadto niektóre etykiety sprzedawczynie wyjęły z kosza na śmieci”. Z pewnością więc część wędlin (tych, których etykiety znajdowały się na zapleczu lub w koszu na śmieci) nie została oznakowana wykazem składników w miejscu sprzedaży w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom, ale nie ma takiej pewności w odniesieniu do części wędlin, których etykiety „znajdowały się na sali sprzedaży”. Wątpliwości te powodują, że nie sposób w tak udokumentowanym stanie faktycznym określić wartości korzyści majątkowej, tj. kwoty stanowiącej według art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej punkt odniesienia do wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy Rafałowi Szymańskiemu. Z tego względu, kierując się zasadą rozstrzygnięcia wątpliwości na korzyść strony, Prezes UOKiK uznał konieczność uchylecia w całości zaskarżonej decyzji Dolnośląskiego WIIH.

Powyższe spostrzeżenia dowodzą jednak, że przedsiębiorca Rafał Szymański popełnił czyn opisany w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej polegający na wprowadzeniu

do obrotu wędlin bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej z uwagi na brak wykazu składników na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom, w miejscu sprzedaży ww. wędlin. Z wymienionych względów, w pełni uzasadnione jest wymierzenie przez organ drugiej instancji kary pieniężnej temu przedsiębiorcy. Z uwagi na brak możliwości określenia wysokości korzyści majątkowej, Prezes UOKiK nie mógł orzec wyższej kary niż w minimalnej wysokości określonej ustawą, tj. w wymiarze 500 zł.

Odwołując się od decyzji strona wniosła zastrzeżenia przede wszystkim do sposobu oceny przez organ przesłanek mających znaczenie dla wysokości kary pieniężnej, wymienionych w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, tj.: stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia, zakresu naruszenia, dotychczasowej działalności przedsiębiorcy i wielkości jego obrotów.

Organ drugiej instancji przeanalizował ponownie prawidłowość oceny ww. przesłanek i stwierdził, że:

- 1) w odniesieniu do oceny przez organ pierwszej instancji przesłanki stopnia szkodliwości czynu, strona nie zgodziła się z określeniem jej jako wysoki, ponieważ w skontrolowanej placówce wykazy składników każdej wędliny znajdowały się w pojemniczku i konsumenci mieli możliwość wglądu do nich. Prezes UOKiK w świetle zgromadzonego materiału dowodowego stwierdził, że nawet, jeżeli strona faktycznie przechowywała zbiór wykazów składników przeznaczony dla konsumentów, to nie wszystkie wykazy składników znajdowały się w miejscu bezpośrednio dostępnym dla konsumentów, część z nich znajdowała się na zapleczu, a część została wyrzucona do kosza. Tymczasem zapewnienie konsumentom bezpośredniego dostępu do tych informacji jest kluczowym warunkiem dla spełnienia wymagań jakości handlowej w tym zakresie. Ponadto zdaniem Prezesa UOKiK, w sytuacji gdy wykazy oferowanych wędlin umieszczane są w innym miejscu niż na wywieszkach przy wędlinach, w miejscu sprzedaży tych wędlin powinna być informacja, w którym miejscu dostępnym dla konsumentów te wykazy się znajdują. Zatem w ocenie organu odwoławczego, stopień szkodliwości czynu należało uznać jako wysoki do tej części produktów, których wykazy składników nie były bezpośrednio dostępne konsumentom, zwłaszcza że w przypadku wyrobów oferowanych luzem – w przeciwieństwie do żywności w opakowaniach – oznakowanie w miejscu sprzedaży stanowi praktycznie jedyne źródło informacji dla nabywcy o rodzaju i właściwościach środka spożywczego. Prezes UOKiK wyjaśnia dodatkowo, że naruszenie interesów konsumentów mogło zostać uznane nawet w sytuacji, gdy, jak argumentuje strona odwołująca się, inspektorzy nie wnieśli uwag do świeżości i sposobu przechowywania wędlin. Oznakowanie stanowi bowiem element jakości handlowej na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o jakości handlowej,

2) organ pierwszej instancji prawidłowo ocenił stopień zawinienia strony, zwłaszcza wskazując, że strona mogła i powinna pouczyć pracowników o obowiązku przestrzegania przepisów o jakości handlowej. Argument podniesiony w odwołaniu, że strona nie wiedziała o obowiązku umieszczania składu wędlin w widocznym miejscu, ponieważ w innych sklepach nie spotkała się z takim sposobem oznakowania, nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ każdy podmiot w podległym mu przedsiębiorstwie ma prawny obowiązek zapewnienia zgodności żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów (por. art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności /Dz. U. UE L 31 z 1.2.2002, s. 1 z późn. zm./). Strona obowiązek ten zaniedbała, co słusznie wskazał organ pierwszej instancji w zaskarżonej decyzji. Problemy zdrowotne, na które powołała się strona w odwołaniu oraz w toku wcześniejszego postępowania w pierwszej instancji, nie mogą skutkować brakiem możliwości sprawowania nadzoru nad działalnością prowadzonego sklepu spożywczego w celu zapewnienia zgodności z prawem żywnościowym. Strony nie usprawiedliwia również, że, jak twierdzi w odwołaniu, nikt nigdy nie poinformował jej o takim obowiązku. Prezes UOKiK wyjaśnia, że każdy przedsiębiorca jest obowiązany do śledzenia na bieżąco przepisów prawa dotyczących prowadzonej przez niego działalności. Przepisy określające wymagania jakości handlowej w odniesieniu do wędlin oferowanych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży są powszechnie obowiązujące i zostały opublikowane w Dzienniku Ustaw. Ustawodawca przyjmuje zatem fikcję prawną, że adresat danej normy prawnej zna jej treść. Tym bardziej dotyczy to przedsiębiorcy Rafała Szymańskiego, który prowadzi działalność gospodarczą od 1 grudnia 2010 roku o przeważającym profilu sprzedaży detalicznej pozostałej żywności prowadzonej w wyspecjalizowanych sklepach (wg danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej na www.firma.gov.pl, wydruk z dnia 8 sierpnia 2013 r.). Poza tym przepis art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej stanowi, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Wymieniony przepis nie daje możliwości organowi poprzestania na pouczeniu przedsiębiorcy w przypadku stwierdzenia pierwszego naruszenia przepisów, bez wymierzenia kary pieniężnej. Prezes UOKiK zważył, że działanie naprawcze podjęte przez stronę (które powinno być ocenione pozytywnie), nie zmieniało faktu, że

konsumentów dokonujących zakupów w placówce handlowej należącej do strony byli wcześniej pozbawieni informacji o składzie oferowanych wędlin bez opakowań, przysługujących im z mocy rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych,

- 3) w przypadku oceny zakresu naruszenia, Prezes UOKiK uznał, że organ pierwszej instancji zasadnie wskazał w decyzji naruszony przepis § 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych,
- 4) organ pierwszej instancji przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnił dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych, nie stwierdzając wcześniejszego naruszenia przez stronę przepisów z zakresu jakości handlowej,
- 5) organ pierwszej instancji prawidłowo wypełnił dyspozycję ustawy o jakości handlowej w zakresie oceny wielkości obrotów tego przedsiębiorcy, uwzględniając w swojej decyzji dostarczoną przez stronę informację o wysokości obrotu za 2012 rok, oraz stwierdzając, że strona należy do grupy mikroprzedsiębiorców. W odwołaniu strona podniosła, że organ winien był uwzględnić jej dochód oraz okoliczność że „w roku 2012 obrót był większy (...), zaś w roku 2011 dochód wyniósł [...] zł na minusie”. Zarzut strony nie znajduje jednak poparcia w przepisie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, gdzie ustawodawca jednoznacznie nakazuje organowi przy wymierzaniu kary pieniężnej wziąć pod uwagę wielkość obrotów podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych, a nie osiągnięty przez niego dochód. Ponadto, pomimo iż analizowany przepis nie precyzuje, jakiego okresu ma dotyczyć ocena wielkości obrotów, wydaje się zasadne – zdaniem Prezesa UOKiK – uwzględnić ostatni zamknięty rok finansowy, tj. w niniejszej w sprawie obrót przedsiębiorcy osiągnięty w 2012 roku.

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane powyżej przesłanki na gruncie przepisów obowiązujących w trakcie kontroli, stanowiły podstawę do wymierzenia przedsiębiorcy Rafałowi Szymańskiemu kary pieniężnej na mocy art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej. Zważywszy jednak, iż zarówno organ pierwszej jak i drugiej instancji musiał orzekać w sprawie na podstawie obecnych, zmienionych przepisów w sprawie znakowania środków spożywczych, innych niż te które istniały w chwili kontroli, zebrany w trakcie kontroli materiał dowodowy w ocenie Prezesa UOKiK był niewystarczający aby wymierzyć stronie karę w wysokości określonej w stosunku do ustaleń na gruncie poprzednich przepisów w tym zakresie. Należy zauważyć, że nowe przepisy dopuściły możliwość umieszczania wykazów wędlin w inny sposób niż tylko na wywieszkach bezpośrednio przy danej wędlinie, ale pod warunkiem zachowania bezpośredniej dostępności konsumentów do tych wykazów. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie wskazywał jednoznacznie, że ten ostatni wymóg nie był przestrzegany przez stronę w odniesieniu do wszystkich 66 partii wędlin, co z kolei

nie pozwoliło w sposób bez wątpliwości ustalić wartość korzyści majątkowej niezbędnej do określenia wysokości kary. Zatem organ drugiej instancji musiał uchylić decyzję organu pierwszej instancji i orzec co do istoty wymierzając stronie karę w minimalnej wysokości określonej ustawą o jakości handlowej (tj. 500 zł), która jest niezależna od wysokości korzyści majątkowej.

Ustosunkowując się do argumentu strony, iż nie stać jej na zapłacenie takiej kary ze względu na (niski) dochód i brak zdolności strony do pracy, Prezes UOKiK informuje, że kwestia sytuacji materialnej strony może zostać uwzględniona dopiero po uprawomocnieniu się niniejszej decyzji, przy ewentualnym zastosowaniu ulg w opłacaniu należności publicznoprawnej, jaką jest wymierzona kara pieniężna. W myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.) wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

1. odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty,
2. odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,
3. umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 Kpa organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo
- 2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części, albo
- 3) umarza postępowanie odwoławcze.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Małgorzata Kozak
Wiceprezes

Otrzymują:

1. Rafał Szymański
prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą
Rafał Szymański SKLEP FIRMOWY „ROGOŻ” MIĘSO, WĘDLINY, ART.
SPOŻYWCZE
ul. Słoneczna 7, Rogoż
55-114 Wisznia Mała
2. Dolnośląski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej we Wrocławiu
3. a/a